

De laatste vlucht van Hudson V AM712 – 12 februari 1942

Op 12 februari 1942 werd een grootschalige Duitse operatie in gang gezet: Operation Cerberus, ook bekend als de "Channel Dash". De Duitse slagschepen Scharnhorst, Gneisenau en de zware kruiser Prinz Eugen trachtten van Brest (Frankrijk) via het Kanaal naar veiliger wateren in Duitsland te ontsnappen. De Royal Air Force en Royal Navy probeerden dit te voorkomen met een reeks lucht- en zeemissies.

In dit kader werd de Lockheed Hudson V, AM712, van het 407 (Demon) Squadron van de Royal Canadian Air Force ingezet voor een anti-scheepvaartoperatie. Het toestel stond onder bevel van Squadron Leader William Alexander Anderson DFC (C/1099), een ervaren Canadese piloot. Zijn missie was om het Duitse eskader te onderscheppen en, indien mogelijk, schade toe te brengen met bomaanvallen of visuele observaties voor verdere aanvallen.

Een Lockheed Hudson V

De aanval en het verlies

De Hudson vertrok vanaf RAF North Coates, een basis aan de Engelse oostkust die gespecialiseerd was in kustpatrouilles en aanvalsmissies tegen scheepvaart. De formatie vloog in moeilijke omstandigheden: slecht zicht, zware bewolking en een vooruitzicht op beschoten te worden door luchtafweer op schepen en door Duitse vliegtuigen.

Boven de Oosterschelde, tussen Schouwen en Walcheren, ongeveer 20 kilometer ten westen van het huidige Neeltje Jans, werd de Hudson onderschept door hevig Duits luchtafweergeschut vanaf zowel schepen als kustbatterijen. De Lockheed Hudson werd geraakt en stortte neer in de koude wateren van de Noordzee.

De bemanning

Rang	Naam, nummer	Eenheid	Taak	Herinnerd, begraven
Squadron Leader	William Alexander Anderson DFC, C / 1099	RAF	Piloot	Runnymede Memorial, paneel 99
Sergeant	Norman Frederick Jordan, 904330	RAFVR	Tweede piloot	Runnymede Memorial, paneel 75
Sergeant	Albert Frederick Muris, 1001438	RAFVR	Waarnemer / Navigator	Runnymede Memorial, paneel 90
Pilot Officer	Harold Victor Spicer, J / 15854	RCAF	Marconist / boordschutter	Aangespoeld op 20 april 1942. Noorderbegraafplaats Vlissingen, Rij D, graf 29
Flight Sergeant	Edward Percy Walker, 751643	RAFVR	Marconist / boordschutter	Runnymede Memorial, paneel 76

De vermisten

Squadron Leader Anderson had eerder al het Distinguished Flying Cross (DFC) ontvangen voor zijn moed en leiderschap. Zijn dood en die van zijn bemanningsleden weerspiegelen de gevaren van maritieme luchtoperaties in het Kanaalgebied.

Tot op de dag van vandaag rusten vier van de vijf bemanningsleden onder de golven, tussen Schouwen en Walcheren, ongeveer 20 km ten westen van Neeltje Jans. In lokale herdenkingen, vooral in Canada en aan de Britse oostkust, wordt het 407 Squadron nog steeds geëerd om hun inzet en opoffering.

De vermisten worden herdacht op het Runnymede Memorial in Surrey, Engeland — een monument voor meer dan 20.000 RAF-leden die tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn omgekomen en geen bekende begraafplaats hebben.

Harold Victor Spicer

Hij werd geboren in Canada en was aanvankelijk vrachtwagenchauffeur. Hij was niet getrouwd en had geen kinderen. Binnen de Royal Canadian Air Force (RCAF) werd hij opgeleid als marconist en schutter. Zijn dienstnummer, J/15854, duidt erop dat hij een gekwalificeerd officier was – in tegenstelling tot veel boordschutters die sergeant waren. Het prefix "J" werd gebruikt voor *Commissioned Officers* bij de RCAF. Hij had een civiele opleiding afgerond vóór zijn aanstelling als officier. Van zijn eerdere missies is niet veel bekend.

Laatste missie en dood

Op 12 februari 1942 nam Spicer deel aan de missie tegen het Duitse eskader tijdens de Channel Dash (Operation Cerberus). Zijn toestel werd neergeschoten door luchtafweergeschut voor de Zeeuwse kust. Zijn lichaam werd pas ruim twee maanden later teruggevonden, op 20 april 1942.

Hij werd begraven op de Noorderbegraafplaats in Vlissingen, Rij D, Graf 29. Zijn graf is het enige tastbare overblijfsel van de bemanning van Hudson AM712.

Pilot Officer Harold V. Spicer, Wharton, Nova Scotia

The instructions regarding this form are contained in Chapter XIII, A.P. 1301 (War Manual Part II) **R.A.F. Form 1580.**

ROYAL AIR FORCE.

AIRMAN'S/AIRWOMAN'S RECORD SHEET (Active Service).

Official No. W/R 64891 Name SPICER Harold Victor Rank T/Sgt. R.
(In full in block capitals, surname first). (Or acting appointment).

R.A.F. Trade W/O 40 'Spl' Special Qualifications _____
(e.g., Gas Instructor, Fire Fighter, Boxing Instructor).

Date of Birth 3.7.18 Religion Bapt. Occupation in Civil Life Truck Driver.

Last Enlisted 14th August, 1940 Current Engagement D. of War.

~~He is a member of the Auxiliary Air Force.~~ Attached to R.A.F. from R.A.F.

If Reservist, which Class ("E," "F," V.R.) _____ Whether Married, Single, or Widower S.

Name, address and relationship of legal next of kin (to be entered in pencil):
Mr. J. V. Spicer, Wharton, Cumberland Co., N.S. (Mother)

Name, address and relationship of person (or persons) to be informed of casualties (to be entered in pencil).
(If this person is the legal next of kin, it is only necessary to insert here "Next of Kin.")

Any alteration to above (e.g., Promotions) to be made by crossing out and writing above.

SECTION 1.—MOVEMENTS AND CASUALTIES.			SECTION 2.— PROMOTIONS, ACTING APPOINTMENTS (PAID OR UNPAID), REDUCTIONS, REMOVALS.		
Unit FROM which.	Unit TO which.	Date of Effect.	* Authority.	Description.	Date of Effect.
<u>1st Depot</u>	<u>RAF T. Pool</u>	<u>29.5.41.</u>		<u>AC2 Aircrew STD.</u>	<u>14.8.40.</u>
<u>Canada</u>	<u>Embarked UK</u>	<u>29.5.41.</u>		<u>AC2</u>	<u>14.11.40.</u>
	<u>U.K.</u>	<u>28.6.41.</u>		<u>T/Sgt. R. W/O 40 'Spl'</u>	<u>16.8.41.</u>
<u>U.K.</u>	<u>3.P.R.C.</u>	<u>29.6.41.</u>			
<u>3.P.R.C.</u>	<u>1.S.S.</u>	<u>7.7.41.</u>			
<u>No. 1 WING</u>	<u>404 Sqn.</u>	<u>1.8.41.</u>			
<u>No. 1 SIGNALS SCHOOL</u>	<u>RAF Uxbridge</u>	<u>12.2.42.</u>			
<u>407 Squadron</u>	<u>missing</u>				

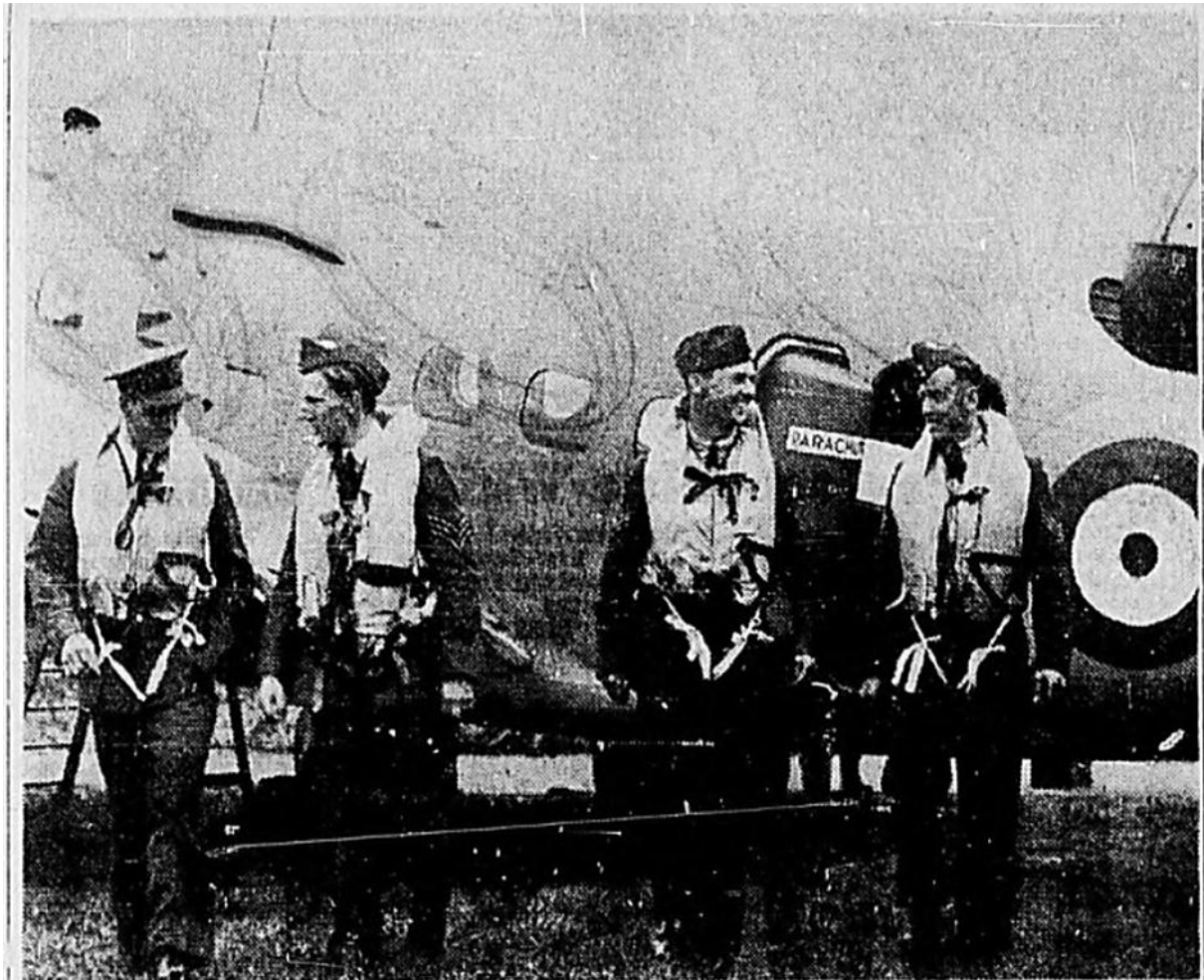
SECTION 3.—GOOD CONDUCT BADGES.

* Authority.	1st, 2nd, 3rd.	Awarded, Deprived, Restored.

Registratieblad van Harold Victor Spicer

407 (Demon) Squadron

Spicer werd ingedeeld bij No. 407 (Demon) Squadron RCAF, opgericht in 1941 in het Verenigd Koninkrijk. Dit squadron vloog met Lockheed Hudsons, later gevolgd door Wellingtons en uiteindelijk Mosquito's. In de periode 1941–1942 was het squadron voornamelijk betrokken bij: aanvallen op scheepvaart in de Noordzee en in het Kanaalgebied, de begeleiding van konvoien en bij verkenningssmissies langs de bezette kust van Frankrijk, België en Nederland. Als marconist / schutter was Spicer verantwoordelijk voor zowel de radiocommunicatie als de bediening van het achterste of bovenste machinegeweer. In de Hudson betekende dat meestal een combinatie van beide taken. Hiervoor waren hoge vaardigheid en stressbestendigheid vereisten.

Flight-Lieutenant W. A. Anderson, of Winnipeg (extreme left) is shown with his crew as they go to report after an operational flight as members of the R.C.A.F. G.R. squadron overseas. Flt.-Lieut. Anderson's wife lives in Winnipeg, as does his father, E. W. Anderson. Before going overseas he flew with a Bolingbroke Squadron engaged in operations off the east coast of Canada. The other members of the crew are, left to right: Sgt. Neville Jordan, R.A.F.; Sgt. John E. Duval, R.A.F., and Sgt. Wireless Operator Air Gunner Harold Spicer, of Wharton, Nova Scotia Spicer was a lumberjack before he joined the R.C.A.F. to train as wireless operator air gunner.

Flight Lieutenant Anderson (geheel links) met drie van zijn vier bemanningsleden. Sergeant(!) Spicer geheel rechts. In het bijschrift staat 'Lumberjack' (Houthakker) als zijn functie in de burgermaatschappij. Zijn Airman's Record Sheet vermeldt 'Truckdriver' (vrachtwagenchauffeur).

Het 407 (Demon) Squadron

Dit Squadron van de Royal Canadian Air Force (RCAF) speelde tijdens de Tweede Wereldoorlog een unieke rol binnen de geallieerde luchtmacht. De missies die dit squadron uitvoerde zijn te typeren als moedig, riskant en vaak ondergewaardeerd, omdat ze zich vooral afspeelden boven zee, vaak buiten het zicht van het publiek en de media.

Channel Dash (Duits: Operation Cerberus), 11 en 12 februari 1942

Dit was een uiterst riskante verrassende en succesvolle militaire operatie van de Duitse Kriegsmarine tijdens de Tweede Wereldoorlog. Drie grote Duitse oorlogsschepen, te weten de slagschepen Scharnhorst, Gneisenau en de zware kruiser Prinz Eugen, begeleid door torpedobootjagers, mijnenjagers, en ondersteund door Luftwaffejagers en FLAK, deden een geslaagde poging om van Brest (Frankrijk) via het Kanaal terug te keren naar Duitse havens zoals Wilhelmshaven. Deze schepen lagen sinds 1941 in de Franse haven Brest, waar ze regelmatig werden aangevallen door de RAF. Hitler vreesde dat ze daar op den duur vernietigd zouden worden en wilde de schepen naar veiliger wateren brengen. Hij vreesde bovendien een geallieerde invasie van Noorwegen, waar hij de schepen hard nodig had en de schepen lagen in Brest te dicht bij de Britse bommenwerpers.

Door ze terug te trekken naar Duitsland via het Engelse Kanaal, kozen de Duitsers voor een onwaarschijnlijke en zeer riskante route — recht onder de neus van de Royal Navy en de RAF.

Tegelijkertijd liep er ook een Duitse luchtdekkingsoperatie: Fall Donnerkeil.

De Luftwaffe zette jagers (Focke-Wulf Fw 190, Messerschmitt Bf 109) in onder bevel van *Generalfeldmarschall Hugo Sperrle*. Hun opdracht was het verzorgen van continue luchtdekking boven de vloot, dag en nacht, met bijna 300 vliegtuigen in rotatie.

De Britse reactie – Operation Fuller

De Britse tegenaanval liep op verschillende punten volledig mis:

- Radarstoring door slecht weer en Duitse elektronische oorlogsvoering
- Vertragingen in communicatie binnen de RAF en Royal Navy
- Foute inschatting: de Britten verwachtten een route rond Schotland, niet door het Kanaal
- Slechts een klein aantal vliegtuigen wist daadwerkelijk aan te vallen

Meer dan 240 Britse vliegtuigen werden uiteindelijk ingezet, waaronder bommenwerpers, torpedovliegtuigen, jagers en verkenners. Veel van deze toestellen, zoals de Lockheed Hudson AM712, vlogen met onvoldoende dekking of coördinatie en werden neergeschoten.

Resultaat van de operatie

Duitse kant (Operation Cerberus):

- Alle drie de schepen slaagden erin Het Kanaal door te varen en te ontkomen naar Duitsland. Er was wel schade:
 - De Scharnhorst raakte een mijn en werd zwaar beschadigd
 - De Gneisenau liep ook mijnschade op
 - Enkele escorteschepen werden geraakt
- Desondanks was Cerberus een Duitse tactisch overwinning

Britse kant (Operation Fuller):

- De aanval op de Duitse schepen leidde tot een van de bloedigste dagen voor RAF Coastal Command in 1942:
 - Meer dan 40 vliegtuigen gingen verloren, waaronder Hudson V AM712, van 407 (Demon) Squadron
 - Meer dan 150 bemanningsleden werden gedood of raakten vermist
- Weinig schade aan de schepen
- Grote publieke en politieke verontwaardiging in het VK

- Churchill was woedend
- De Royal Navy werd zwaar bekritiseerd, enkele hoge officieren werden ontslagen

Strategisch gevolg

Hoewel de Duitsers tactisch succesvol waren, was de strategische waarde beperkt:

- De schepen die terugkeerden naar Duitsland werden niet meer operationeel ingezet voor offensieve acties in de Atlantische Oceaan
- Ze werden later alsnog uitgeschakeld in havens door geallieerde luchtaanvallen
- De Royal Navy herzag haar Kanaalverdediging ingrijpend na deze mislukking